

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3734/2563

นาย อ.โจทก์ นาย ส.จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.อ. มาตรา 2, ป.อ. มาตรา 91, ป.อ. มาตรา 267, ป.อ. มาตรา 268,
พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มาตรา 19

ย่อ / หลักกฎหมาย

ที่ดินพิพาทอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน จึงตกเป็นกรรมสิทธิ์ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งหากโจทก์ประสงค์จะเข้ารับการจัดที่ดินต้องเข้าสู่กระบวนการพิจารณาตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรเข้าถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด อีกทั้งที่ดินพิพาทมีการโต้แย้งการครอบครองระหว่างโจทก์ และจำเลย และยังไม่ได้มีการออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4-01 ให้แก่ผู้ใด การที่จำเลยไปแจ้งต่อ เจ้าหน้าที่ปฏิรูปที่ดินว่าเป็นผู้ครอบครองที่ดินพิพาทต่อเนื่องยาวนาน 35 ปี เพื่อประกอบการขอ ออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4-01 ถึงหากจะเป็นความเท็จ โจทก์ซึ่งยังไม่มีสิทธิในที่ดินพิพาทย่อมไม่ ได้รับความเสียหายใด ๆ จากการกระทำของจำเลย จึงไม่ใช่ผู้เสียหายตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) ไม่มีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91, 267, 268 ศาลชั้นต้น ได้ไต่สวนมูลฟ้องแล้ว เห็นว่า คดีมีมูลเฉพาะข้อหาแจ้งให้เจ้าพนักงานผู้กระทำการตามหน้าที่จด ข้อความอันเป็นเท็จในเอกสารมหาชนหรือเอกสารราชการ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 267 ส่วนข้อหาอื่นให้ยกฟ้อง จำเลยให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 267 (ที่ถูกลบ) เป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุก กรรมเป็นกระทงความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 จำคุกกระทงละ 6 เดือน รวม 2 กระทง เป็นจำคุก 12 เดือน จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษายืน จำเลยฎีกา โดย ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้น อนุญาตให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า ที่ดินพิพาทไม่มีเอกสารสิทธิ มีเพียงหลักฐานการ เสียภาษีบำรุงท้องที่ (ภ.บ.ท. 5) ในช่วงประมาณปี 2542 ถึง 2543 มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขต ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในบริเวณที่ดินพิพาท (ที่ดิน ส.ป.ก.) สำหรับฟ้องข้อ 1.1 ศาลชั้นต้นมี คำพิพากษาว่าฟ้องโจทก์ขาดอายุความ ไม่มีคู่ความอุทธรณ์ คดีของโจทก์ในส่วนนี้จึงเป็นอันยุติไป ตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยประการแรกว่า โจทก์เป็น ผู้เสียหายมีอำนาจฟ้องคดีหรือไม่ เห็นว่า ตามฟ้องข้อ 1.2 และ 1.3 จำเลยแจ้งต่อนายพลฤทธิ์ เจ้าหน้าที่ปฏิรูปที่ดิน สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร จังหวัดชลบุรี เพื่อพิจารณาออก เอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4-01 ว่าจำเลยเข้าไปจับจองที่ดิน ตำบลเกาะจันทร์ หมู่ที่ 7 กับหมู่ที่ 13 เนื้อที่ ประมาณ 100 ไร่เศษ ซึ่งเป็นที่ดินพิพาทตั้งแต่ประมาณ 35 ปี มาแล้ว และทำประโยชน์ในที่ดิน ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ส่วนโจทก์นำสืบกล่าวอ้างว่าได้ซื้อที่ดินพิพาทมาจากนายพินิจ นางแน่นน้อย และนายไข่ แล้วมอบหมายให้จำเลยทำประโยชน์ในที่ดินแทน กับมีหลักฐานการเสีย ภาษีบำรุงท้องที่ (ภ.บ.ท.5) มาแสดงยืนยัน แต่หลักฐานการเสียภาษีบำรุงท้องที่ตาม ภ.บ.ท.5 มิใช่

หลักฐานแสดงสิทธิในที่ดิน คงเป็นเพียงการรับเงินภาษีบำรุงท้องที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่เท่านั้น เมื่อโจทก์ไม่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินมาแสดง ทั้งต่อมามีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ในเขตป่าสงวนแห่งชาติเพื่อเกษตรกรรม โดยทางนำสืบทั้งโจทก์และจำเลยต่างรับกันว่า ที่ดิน พืพาทอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน จึงตกเป็นกรรมสิทธิ์ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดังนั้น หากเป็นกรณีที่โจทก์ซื้อที่ดินพืพาทมาจากบุคคลอื่น ตามที่กล่าวอ้างก็เป็นการซื้อขายที่ดิน ของรัฐไม่อาจอ้างสิทธิไต่ถามต่อรัฐได้ และหากประสงค์จะขอเข้ารับการจัดที่ดินต้องเข้าสู่กระบวนการพิจารณาตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข ในการคัดเลือกเกษตรกรเข้าถือครองและ ทำประโยชน์ในที่ดิน ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด ตามพระราชบัญญัติ การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2518 มาตรา 19 (7) และ 36 ทวิ ประกอบกับระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมฯ พ.ศ.2535 ซึ่งไม่แน่นอนว่าโจทก์จะได้รับการพิจารณาว่า เป็นเกษตรกรผู้มีสิทธิได้รับการจัดที่ดิน รวมทั้งได้รับเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4-01 หรือไม่ เพราะ เจตนารมณ์ของบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวมุ่งหมายในการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดิน ของตนเองหรือมีที่ดินเล็กน้อย ไม่เพียงพอแก่การครองชีพเท่านั้น แม้จะมีข้อผ่อนผันให้ผู้มีที่ดิน จำนวนมากสามารถกระจายสิทธิให้แก่บุคคลอื่นได้ก็ตาม อีกทั้งยังปรากฏว่าที่ดินพืพาทมีการ โต้แย้งการครอบครอง ระหว่างโจทก์และจำเลย และยังไม่ได้มีการออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก.4-01 ให้แก่ผู้ใด จึงเป็นกรณีที่จะต้องมีการพิสูจน์ต่อไปว่าผู้ใดอยู่ในฐานะที่จะได้รับเอกสารสิทธิ ส.ป.ก.4-01 ที่อนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินพืพาทที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนั้น เมื่อที่ดิน พืพาทยังคงเป็นกรรมสิทธิ์ของรัฐ การที่จำเลยไปแจ้งต่อนายพฤทธิ์ เจ้าหน้าที่ปฏิรูปที่ดิน สำนักงาน ปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร จังหวัดชลบุรี ว่าเป็นผู้ครอบครองที่ดินพืพาทต่อเนื่องยาวนาน 35 ปี เพื่อประกอบการขออนุญาตออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก.4-01 ถึงหากจะเป็นความเท็จ โจทก์ซึ่งยังไม่มีสิทธิใน ที่ดินพืพาทย่อมไม่ได้รับความเสียหายใด ๆ จากการกระทำของจำเลย โจทก์จึงไม่ใช่ผู้เสียหาย ทางอาญา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (4) ไม่มีอำนาจฟ้อง กรณีไม่ จำต้องวินิจฉัยฎีกาข้ออื่นของจำเลยต่อไป ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษาลงโทษจำเลยมานั้น ศาลฎีกา ไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของจำเลยฟังขึ้น พิพากษากลับให้ยกฟ้องโจทก์

องค์คณะ

สมพงษ์ เหมวิล · สุนทร เฟื่องวิวัฒน์ · ปวีณา ศรีวงศ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/3734/2563>